

Zmŕtvychvstanie Krista je opradené tajomstvom, ktoré sa pokúšame odhaliť

Rozhovor s **Frankom Peschlom** môže pre mnohých priniesť nové pohľady na udalosti, ktoré súvisia s našou duchovnou premenou, aj keď si to nemusíme uvedomiť. Frank Peschel má nemecký pôvod, ale už šesťnásť rokov pôsobí v Prahe ako farár Spoločenstva kresťanov. Okrem kňazskej práce sa venuje aj dejinám umenia, ekonómii a manželskému poradenstvu. Raz za čas navštevuje aj Slovensko a prednáša o témach, ktoré sú súčasťou nášho života, vždy s vnútorným duchovným prepojením vlastných poznatkov a skúseností.

Zmŕtvychvstanie sa slávi ako víťazstvo života nad smrťou. Ale všetko živé, telesné, nakoniec podľahne smrti. „Kristus žije“ - hovorí sa. Ako to chápať?

Dokud by šlo jen o prodloužení toho života, který pomine, nemělo by zmŕtvýchvstání smysl. Ale Kristus svým zmŕtvýchvstáním otevřel možnost nového, vyššího života. Podobné zkušenosti, třebaže se týkají úrovně vnitřního a ne tělesného života, získal asi každý, kdo nežije jen na povrchu dne. V manželském soužití například známe chvíle, kdy si najednou se svým partnerem nerozumíme. Máme dojem, že vychladla láska. Nazýváme to manželskou krizí. Je však možné se z této manželské krize dostat. Láska ožívá, ale už není jako dříve. Je vědomější, aktivnější a hlubší. Není už pouhým darem, ale něčím, co manželé sami mezi sebou tvoří a vytváří. Láska žije na vyšší úrovni.

V člověku můžeme pozorovat protiklad vědomí a života. Tělesné orgány, které jsou nositeli vědomí - jako mozek a nervy - nemají v sobě mnoho životních sil. Nejsou například schopny běžné regenerace buněk. U orgánů života je to naopak. V nich je bujný život, ale žádné vědomí. Jakmile se o nich něco dozvíme, jsou nemocné. Člověk, dosáhne-li určitého stupně, může ovšem rozšířit své vědomí a vědomě uchopit duchovní stránku životních sil. Může tak spojit vědomí s životem a stát se tvůrcem života.

Normální člověk k tomu má ještě daleko. Zatím mají naznačený přístup k životním silám jen takzvaní mistři, z nichž byl jeden například Buddha. Pro něj smrt už nic neznamenala. Kristus dosáhl stejného stupně při proměnění na hoře. Zmŕtvýchvstání je však ještě víc.

Sú aj také názory, že to bola vražda. Nakoniec, veď to bolo zabitie nevinného človeka. Nebolo by lepšie, keby Pilát, napriek hučaniu davu rozhodol inak a nechal by Ježiša žiť? Vo fyzickom tele ešte mohol urobiť veľa dobra na Zemi...

Tato otázka je z lidského hlediska pochopitelná, ale skutečnost prostě je jiná. Můžeme vidět v tom, co se skutečně stalo, působení Boží vůle. Pokud by Kristus zůstal ještě dlouho naživu, mohl by určitě vykonat mnoho dobrých skutků. Přitom by však byl vždy omezen podmínkami tělesného bytí, že může totiž být v určitém čase vždy jen na jednom místě. Jeho čin přemožení smrti však pomohl lidstvu naprosto zásadním způsobem. Od té doby se člověk může učit v Jeho následování konat stejné skutky jako On, ba větší (Jan 14.12). Těchto skutků bude nakonec víc než těch, které by mohl v těle konat Kristus.

Povedzme, že zmŕtvychvstanie Krista je premenou tela. V náboženstvách mu hovoria „oslávené telo“. Pripomeňme si základné jemnohmotné telá, ktoré máme všetci - éterické, astrálne, mentálne... Ježiš prijal podobu človeka s celou jeho telesnosťou, takže

musel podliehať zákonom človečenstva. O aký druh bytia šlo, keď sa zjavil?

Človek má kromě zmíněných vyšších těl právě tělo fyzické. Toto tělo má určitou podobu, která se mění během života jen pomalu a málo (zvláště v pozdějších letech). Praktická nezměnitelnost těla dává člověku zážitek vlastní nezměnitelnosti a identity, dává mu zážitek já. To je jedna z nejpodstatnějších skutečností lidského bytí. Avšak právě tento pro zážitek našeho já podstatný základ - forma fyzického těla - se ve smrti rozpadá a člověk tím ztratí možnost prožívat se jako já, tedy jako člověk. Pokud se v křesťanské tradici hovoří o „oslaveném“ těle Kristově, můžeme to chápat tak, že zachránil onu formu lidského těla před rozpadem a dává od té doby každému, kdo se s ním spojuje, možnost zachovat si vědomí já i po smrti. Zachování lidské bytosti bez vědomí já právě není zachováním bytosti lidské. Tak se stal Kristus dárce věčného života.

Zmrvýchvaný Kristus sa zjavoval v rôznych podobách, prechádzal cez zatvorené dvere ako nehmotný duch. Ale sú svedectvá, keď mu ženy objímajú nohy a on sám vyzýva svojich učeníkov, aby sa ho dotkli, že nie je prízrak. Teda - musel byť hmotný. Je to vôbec možné?

Představa, že člověk po smrti žije dál a může se případně i zjevit, nebyla cizí době, kdy žil Kristus a jeho učedníci. Proto Tomáš nechtěl brát zprávu o živém Ježíši jako světobornou novinku. Leda kdyby se zachovalo fyzické tělo i s ranami! To by ho přesvědčilo. Tak se mu Zmrtvýchvstalý zjevil a vybídl ho, aby se ho dotkl. Když čte současný člověk o různých zjeveních zmrtvýchvstalého Krista - že jednou prochází zavřenými dveřmi a jednou chce, aby se ho někdo dotkl - má s tím velké potíže, protože si neumí představit fyzické tělo beze hmoty. Buď tělo je fyzické, pak je i hmotné, nebo není-li hmotné, pak nemůže být fyzické. To se však jen zdánlivě vylučuje. Známe fenomény, které nám mohou přiblížit myšlenku nehmotného fyzického těla.

Představme si kus magnetického železa. V něm působí síly - magnetismus - které se nemusejí projevit navenek. Sice jsou vázány na železo, ale samy o sobě nejsou viditelné či hmotné. Jakmile se však do prostoru jejich působnosti dostanou piliny, jsou najednou vidět. Podobná síla, která působí, aniž ji vidíme, je zemská přitažlivost, gravitace. Je to fyzická, ale nehmotná síla (hmotná jen v tom nejabstraktnějším smyslu marxistické vědy). Podobně, jen v mnohem rozsáhlejším a složitějším smyslu, si musíme představit Kristovo fyzické tělo po zmrtvýchvstání, asi jako silové pole, které mohlo na čas do sebe látky včlenit a opět je propustit, takže se Zmrtvýchvstalý mohl zjevit a opět zmizet podle toho, jak to bylo dobré pro jeho učedníky.

Při tom musíme brát v potaz, že veškerá hmota je vlastně zhuštěný duch a že propast mezi hmotou a duchem, která dělá vědomí dnešního člověka tak velké potíže, je jen zdánlivá. Určitý přechod mezi hmotným světem a světem nehmotným tvoří teplo. Známe ho jako vnější záření, ale také jako vnitřní zážitek. Dnešní fyzika sice teplo nepřisuzuje samostatné skupenství, ale v duchovědné literatuře (například v antroposofii) se s tímto pojmem setkáváme. Umožňuje nám uchopit přechod mezi duchem a hmotou.

Premenovaný Ježíš sa zjavuje iba niektorým: Márii z Magdaly, ktorá trúchli nad prázdny hrobom, ale tá ho považuje za záhradníka a spozná ho až potom, keď sa jej prihovorí. Podobne je to aj u dvoch učeníkov, ktorí sa vybrali do Emauz a po celý čas sa rozprávajú s človekom, ktorý sa k nim pridá. Až pri spoločnej večeri, pri lámaní chleba ho spoznajú. Mohli by sme pokračovať. Ako je to možné, vzal na seba vari inú podobu?

Z předchozích úvah vyplývá, že tělo zmrtvýchvstalého Krista není oním tělem, které měl za života. Tak není divu, že ho Maří Magdaléna a učedníci hned nepoznali. Poznali ho, když oslovil v nich určitou stránku, která znamenala osobní vztah k němu. U Maří Magdalény to bylo oslovení jménem tak, jak to nikdo jiný nedělal. U učedníků v Emauzech to bylo charakteristické gesto rukou, kterým Kristus lámal chléb a připomněl tak učedníkům jako odpověď na jejich otázky události poslední večeře, v nichž bylo skryto celé tajemství jeho oběti. U Tomáše zase oslovil touhu po skutečném poznání toho, co se tu stalo. Tak se musel každému z těch, kteří ho znali, zjevit jiným způsobem. Jedno však - to lze vycítit z líčení všech příběhů - měla veškerá setkání společně: všichni, kterým se zjevil, pocítili v sobě teplo a radost a hluboké utěšení.

Aj iné vierouky majú vtelenia, z ktorých vzišli svetové náboženstvá - Buddha, Višnu... Zmŕtvychvstanie však má iba kresťanstvo. Malo to, prípadne má nejaký špecifický význam, bez ktorého by kresťanstvo nemohlo byť?

Křesťanství bez zmrtvýchvstání by skutečně nebylo křesťanstvím. Sice Kristus také mnoho učil, podobně jako jiní zakladatelé náboženství, ale to právě není podstatou křesťanství. Podstatný je Kristův čin, kterým přemohl smrt a zajistil tak člověku věčné bytí - i s fyzickým tělem, které mu dává vědomí jeho já. Proto je Kristus právem nazýván nejen naším učitelem, ale naším spasitelem, kterému vděčíme za růst svého ducha ve svobodě a lásce.

Zhovárala sa: **Lea Gallová**